

Formandens skriftlige beretning ved Dieter Paul Küssner

Kæmp for alt, hvad du har kært.

Grænselandets samfundstraktat: med hinanden for hinanden

Grænselandet er som en gammel lavaslette, hvor tre kulturer, tre sprog og tre nationaliteter færdes hjemmevant. Mestendels optaget af deres eget, men når det gælder samfundsopgaverne: fordelingspolitik, arbejdspladser, uddannelse, social tryghed og investeringer i fremtidige udviklingsmuligheder for grænselandets trivsel; så handler de tre nationaliteter i en fælles forståelse af ansvaret for dette grænseland: kultur- og samfundsbroen mellem Danmark og Tyskland.

En fælles ansvarlighed, der den sidste snes år har fået os til at definere samfundstraktaten mellem de tre folk som et med hinanden og for hinanden.

Det fredelige samliv truet

Karakteristikken af grænselandet som en gammel lavaslette skyldes afdøde generalkonsul i Flensborg H.P. Clausen, der realistisk vurderede, at nok har grænselandet det sidste halvt hundrede år fundet vejen til et villet og fredeligt samliv mellem kulturerne; men de hundredårige kampe og modsætninger mellem folkeslagene har efterladt lommer af reaktion og modsætninger, der ved nye rystelser i det tillidsfulde samarbejde, trænger op til overfladen og truer grænsefreden.

Et sådant reaktionært jordskælv udløst i Kiel af mangel på respekt for den opnåede ligestilling og anerkendelse af grænselandets frie sindelagsvalg har i 2005 og 2010 skabt nye fronter og brudflader mellem flertal og mindretal i landet Slesvig-Holsten.

I 2005 var det den manglende respekt for SSW som ligeværdig parlamentarisk repræsentation.

I 2010 er det fratagelsen af ligestillingen for vore skoletilskud.

To fundamentale rettigheder, lige værd og ligestilling antastes af kredse i flertalsbefolkningen uden hensyntagen til, at diskriminering ophæver grænsefreden og fører til et mod hinanden. Politisk har man erkendt, at SSW-mandaterne er fuldgyldige; nu venter vi så på, at også ligestillingen af vort skolevæsen genindføres, så aftalerne om ligestilling i skoleloven fra 2008 fortsat har gyldighed. I den sammenhæng er det opmuntrende, at så mange regionale tyske borgere uanset politisk ståsted, har støttet det danske mindretal mod Kiel-regeringens særlige sparekrav over for mindretallets skoleverden.

Også kulturel ligestilling ved frivillige ydelser

For SSF gælder de samme krav om ligestilling og respekt i forhold til landets øvrige borgere, som for Skoleforeningen. Også vi er underlagt nødvendige sparekrav over for det kulturelle arbejde, og da der ikke gøres forskel på tysk og dansk i kulturstøtte-nedskæringerne for de kommende år, så har vi accepteret nødvendigheden af disse besparelser.

Alligevel må vi i denne sammenhæng gøre opmærksom på, at vi trods alt rammes hårdere, idet vore bevillinger de sidste 15 år ikke er pristalsreguleret; og at vi, når det gælder kreds- og kommunebevillinger, der gives som frivillige ydelser – ikke altid omfattes af den ønskede ligestilling. Her er et indsatsområde, som vi ved hjælp af SSW skal sætte fokus på de næste år.

Jeg nævner det også, fordi ligestilling i tilskud fra offentlige kasser, som vi indbetaler til, til syvende og sidst også kan aflaste de danske tilskud til mindretallet. Ikke fordi jeg tror, at vi

på sigt kan klare os uden den ubetingede støtte fra Danmark. Den positive særbehandling et mindretalsliv kræver med små enheder, egne mødesteder og nødvendig import af dansk kulturliv koster; det ved Danmark – og vi er taknemmelige for, at regeringen og det danske folketing fortsat holder fast i os også økonomisk. Danmark sikrer os den nødvendige positive særbehandling, så vi kan realisere en dansk kulturhverdag.

Den kulturelle selvudfoldelse

De ydre rammer for et velfungerende mindretalsliv er naturligvis afhængig af en tilstrækkelig økonomi. Landet Slesvig-Holsten og minimalt Forbundsrepublikken yder deres, mens Danmark fortsat står for den største del af rammebevillingen, der sikrer det danske mindretal kulturel selvudfoldelse.

Det er denne kulturelle selvudfoldelse med dansk sprog og kultur i centrum, der er SSFs formål og hovedansvar. Beretningerne om årets gang i foreningen, der forelægges landsmødet, sætter fokus på de mange arbejdsområder Sydslesvigs kulturforening løser for sine medlemmer og for mindretallet.

Glæden ved Sydslesvig – del den med andre!

De sydslesvigske årsmøder lever til fulde op til årets motto, der samtidig kan stå for hele arbejdsindsatsen i mindretallet. Glæden ved at høre til i en kultur, i et sprog, i et værdifuldt fællesskab med social varme og naboomsorg, dét kendetegner det danske mindretal. En god gradmåler for det særlige danske fællesskab, hvor vi mødes i øjenhøjde og er ligeværdige, møder vi hver gang, når vi samles i distrikterne, amterne, hovedstyrelsen eller i vore forsamlingssteder.

Den smittende glæde ved at høre til i et nært folkeligt fællesskab varmer og lader få uberørt. Vi oplever det bl.a. hvert eneste år, når legatbestyrelsen for Kaptajn Hansen og Hustrus Legat besøger et forsamlingshus, for at række en hjælpende hånd til renovering eller møblering af mødestedet. Årets uddeling gik til Drage Forsamlingshus – et beskedent dansk hus i 'udkants-Sydslesvig', hvor intet er givet og selvfølgerigt, når det gælder varetagelse og fastholden af dansk sprog og kultur; men hvor mennesker mødes og er lykkelige for deres forsamlingshus, der som en oase sikrer dem selvværd og selvudfoldelse som danske sydslesvigere.

Gejst og glæde binder generationerne sammen i et lille samfund, hvor børnehaven og forsamlingshuset er det danske holdepunkt i hverdagen. Besøget i Drage Forsamlingshus var et overbevisende møde med hverdagens danske mindretalsliv, som det leves spredt over landsdelen: varmt og venligt – glæden ved det danske Sydslesvig, der på stedet deles med andre.

Vi har retten til at vælge det danske

Formidlingen af dansk sprog og kultur gennem samvær og kulturelle oplevelser er SSFs fornemste opgave. Vi har folkevalgte udvalg og en kulturkonsulent, der yder den nødvendige faglige og praktiske støtte til de lokale arrangører – distrikter og amter; og vi løser opgaven ved i samarbejde med andre foreninger, børnehaven og skolen at fylde disse mødesteder med dansk liv.

SSF har som den traditionsrige kulturforening et udbredt og gedigent tilbud til den aktive mindretalsbefolkning, men jeg vil ikke lægge skjul på, at berøringsfladen med dele af mindretallets mere brugerorienterede mennesker kan styrkes. Netop nu, hvor enkelte tyske kredse udsætter os for angreb ved at postulere en national offensiv fra vores side, er det vigtigt, at fastholde Bonn-erklæringernes ordlyd om sindelagsfrihed og det frie valg af nationalt ståsted, der ikke må efterprøves af myndighederne.

Mindretallet er meget bevidst om at oplyse mennesker, der søger vore børnehaver og skoler, at nok er valget frit, men valget er samtidig et sindelagsvalg, der fører ind i den dansk-sydslesvigske familie. Og her gælder det ikke om, som tyske konservativ-liberale kræfter for tiden postulerer det, at vi gør tyskere til danskere!

Her gælder kun det frie valg af ståsted i grænselandet; det frie valg, der til syvende og sidst sikrer grænsefreden. Og så er det umiddelbart nærmest komisk, når 2800000 slesvigholstenere skulle frygte, at 50000 danskere magter at starte en offensiv for national omvendelse.

Sådan spiller klaveret ikke længere i grænselandet; vi har for længst vundet friheden til det personlige valg – hverken mere eller mindre.

Velkommen i det forpligtende fællesskab

Selvfølgelig er der mennesker på vej ind i mindretallet, såvel som der er mennesker på vej ud. De der vil være med er velkomne i det forpligtende fællesskab. Vi selv, både Skoleforeningen og SSF, må sammen sikre dem muligheden for nærkontakten med sprog og kultur og den danske hverdag.

Det kan opleves i skolesammenhængen og sikres ved aktiv indbinding i kulturlivet. Der har været en tendens til tabuisering af at brugen af mindretallets institutioner kræver medleven i mindretallet. Lad os så da gøre det så attraktivt at være med i mindretalsfamilien, at man ikke kan undvære det særlige danske fællesskab.

Et væsentligt sted for dansk selvudfoldelse møder man i det folkelige foreningsfællesskab og i netop kulturforeningen SSF.

I Skovlund-Valsbøl distrikt har man taget udfordringen op, og skrevet følgende brev til forældre med børn i de danske børnehaver og skoler.

”Kære forældre.

Du har dit barn/dine børn i en dansk skole eller børnehave i Skovlund og det er vi meget glad over. Som du ved, bliver man som forældre af et barn i en af Skoleforeningens institutioner en del af det danske mindretal i Sydslesvig.

Vi er utrolig heldig at leve i et samfund hvor vi som mindretal kan leve vores mindretalsliv med alle dens mangfoldige facetter (uddannelse, kultur, kirke, sport etc.) uden at være bange for flertalsbefolkningen.

Ved gennemgang af vores medlemslister er vi stolpret over at ikke alle er medlemmer i vores aktive foreninger i byen. SSF og Ydun er de 2 foreninger, der har en meget fornem opgave i vores landsbyer og skolekreds. Vi understøtter mindretalslivet og sammen understøtter vi det danske sprog, kultur, sport og sammenholdet i vores egn.

Hvis du gerne vil være en autentisk del af det mindretal du lever i, er det oplagt at blive medlem i vores foreninger. Ingen bliver tvunget til noget, men du må gerne være med, med et smil på læberne.

Vedhængt er der tilmeldinger til Ydun og SSF, som du er velkommen til at udfylde og aflevere i skolen eller børnehaven.

Venlig hilsen

De danske foreninger i Skovlund og Valsbøl.”

Den nødvendige symbiose mellem foreninger og skole

Også vore amtskonsulenters årlige status har øje for sammenhængen mellem foreningsliv og skole. Fra Gottorp amt skriver konsulent Gudrun Petersen: ”Også distrikterne må yde en øget indsats for at forbedre medlemsgrundlaget. Denne fællesindsats burde i højere grad fokusere på forældrene til børn i Dansk Skoleforenings institutioner. Dette burde indebære, at bestyrelsesmedlemmer får direkte kontakt til skoler og børnehaver, så der kan videreformidles, hvad den danske folkegruppe er for en størrelse. Så skader det ikke, at vi

også henviser til andre grene af vort arbejde så som SSW, SdU, kirken og f.eks. kvinde-/husmoderforeningerne. Til gengæld burde de så yde en tilsvarende indsats for at vække større interesse for kulturarbejdet.”

Langt de fleste steder fungerer symbiosen hjem, skole og foreningsliv.

I de små lokalsamfund er der næppe problemer, mens de større byer har sværere ved familiesammenholdet. Men som nævnt er det især mennesker på vej ind i mindretallet, der kræver opmærksomhed. Lad os bruge de kommende år til konstruktive samarbejdsprojekter, hvor skole- og foreningsliv kommer medlemmerne i møde med sprog- og kulturtilbud, der er inkluderende. Glæden ved Sydslesvig – del den med andre!

Foreningskonsulent skal styrke samarbejdet

Vores gamle amtskonsulent og nu nye foreningskonsulent Tine Andresen er sat i verden for at styrke distrikts- og amtssamarbejdet, bl.a. ved at tilbyde kurser i foreningsledelse og inspirere til et større foreningsamarbejde henover grænser både i Sydslesvig og i forbindelsen til Danmark.

Jeg er sikker på, at Tine også vil have øje for en styrkelse af skole- foreningsamarbejdet, der målrettet kan tilbyde forældre brede kulturtilbud også om aktuelle skole- og samfundsproblemstillinger med dansk vinkling.

Det gælder også styrkelsen af de gode venskabsforbindelser til lokale grænseforeninger i Danmark og tilrettelæggelse af kulturrejser til det aktuelle Danmark, så vore medlemmer kan holdes ajour med kultur- og samfundsudviklingen i Danmark.

Sammen med foreningskonsulenten har to nyudnævnte amtskonsulenter med journalistisk baggrund begyndt arbejdet for foreningen.

En ny hjemmeside, der også synliggør det vigtige arbejde i distrikter og amter og de mangfoldige kulturtilbud foreningen præsenterer, hører ligeledes til de nye initiativer, der skal fremtidssikre foreningen og kulturarbejdet.

SSFs kompetente og flittige medarbejdere yder hver på deres plads en gedigen indsats for dansk sprog og kultur i grænselandet.

Mindretallets huse

Under kampagnen mod særbesparelserne over for vore skoler, er der med rette peget på, at mange af vore børnehaver og skoler tjener mindretallet som kulturhuse og mødesteder efter skoletid. Præstegårde, kirker og fritidshjem supplerer, hvor de findes; og SSFs forsamlingshuse dækker bredt, især hvor børnehaver og skoler for længst er centraliseret bort i de tyndt befolkede områder.

Ofte er aktivitetsniveauet i mindretallet så højt, at skolestuen slet ikke slår til; derfor holder vi fast i den danske tradition for folkelige mødesteder – forsamlingshusene – som vi nødtigt vil undvære.

Forbundsstøtte til kulturarbejdet

De senere år er det lykkedes SSF at få kulturfremmende projektmidler fra Forbundsregeringen i lighed med de andre tre nationale mindretal i Tyskland. Vi ser disse midler som en beskeden tilkendegivelse af, at Tyskland som forbundsrepublik, der har ratificeret både et mindretals- og sprogpagt i europæisk sammenhæng, trods alt føler sig forpligtet også over for det danske mindretal.

Forbundsrepublikkens føderale struktur, der bl.a. overlader skole- og kulturpolitik alene til delstaterne, er en ofte diskuteret hindring for et mindretalspolitisk ansvar, som vi mener Forbundsrepublikken er forpligtet på over for Europarådet.

Men altså, som et plaster på den føderale ansvarsforflygtigelse får SSF en årlig bevilling på små 200.000 euro til kulturfremme-projekter. SSF har derfor i mange år ikke søgt om anlægsmidler fra den danske stat. De senere år har Danevirke Museum og Flensborghus fået renoveringsmidler, mens Sporskifte sammen med danske private donationer har fået sit danske hus.

Seneste projekt, der over en 5-årig periode realiseres for forbundsmidler, er forsamlingshuset i Bydelsdorf. Forsamlingshuset, der integreres i det bestående kompleks af ældreboliger, skal afløse den historisk smukke, men lidet foreningsduelige Amtmandsgård, der med tiden sættes til salg. Et aktivt mindretal skal følge med tiden. I Rendsborg er skole og kirke aktive i Bydelsdorf; og de lokale distrikter har derfor fundet sammen i et fremadrettet arbejde i det nye forsamlingshus, og naturligvis sammen med de øvrige danske foreninger på stedet.

Vi glæder os sammen med rendsborg/bydelsdorferne over de nye og funktionelle rammer for deres arbejde.

Den lange vej for Slesvighus

I al den tid, jeg har været en del af SSFs forretningsudvalg, har Slesvighus været tæt på at være snublestenen i forhold til Gottorp amt. Mange gode kræfter er blevet slidt op i slesvigernes kamp for et eget og funktionelt forsamlingshus. Hurdlerne har været mange. To forsamlingssteder tæt på hinanden i Lolfod var ikke bærbar.

En ny skole i Slesvig foresvævede nogen som alternativ til det folkelige forsamlingshus; der var mange sten, der lagde sig i vejen for en fornuftig investering for foreningslivet i Slesvig.

Men slesvigerne er seje! De holdt ud. Trods intern uenighed holdt man fokus for at bevare det historiske Slesvighus til gavn for mindretallet i byen. Og hovedstyrelsen støttede engagementet, hvis man lokalt satsede på dette mødested. Det lykkedes! Ved frasalg af ejendomme, der ikke umiddelbart var nødvendige for kulturarbejdet, er der fundet midler for en langsigtet renovering af Slesvighus.

I det genrejste hus vil sekretariatet, biblioteket, avisen, SSW og sundhedstjenesten tjene mindretallet – et lykkeligt punktum for en svær sag, der om nogle år er realiseret efter brugernes ønsker.

List og andre brugeraftaler med Skoleforeningen

SSF har sammen med andre foreninger en aftale med Skoleforeningen, at dér, hvor børnehaver eller skoler nedlægges, som også bruges som lokale forsamlingshuse, kan foreningerne overtage brugen, vedligehold og drift af bygningerne. Ejendomsforholdet rokkes der ikke ved, men store investeringer modregnes, hvis bygningerne alligevel sælges med tiden.

Det er en nødvendig aftale, netop fordi mindretallets bygninger oftest tjener mange formål. Senest har sildringerne ønsket at fastholde et lokalt mødested i List, hvor Skoleforeningen ønsker at centralisere børnehaver og skolevæsenet. Alt tyder på, at List får lov til at fastholde et forsamlingshus med en brugeraftale med Skoleforeningen, så SSF og SSW sammen med andre foreninger fortsat har fodfæste i det nordlige Sild.

Heller ikke aftalerne om List Forsamlingshus har været nemme at få i hus – en kendsgerning, der udstiller et generelt problem for mindretallet, der har modtaget sin samlede bygningsmasse som private danske gaver og især med store tilskud fra den danske stat. Ejendomme, der er givet til gavn for dansk sprog og kultur i mindretallet. SSF har længe advokeret for en fælles bygningsadministration og bygningstjeneste. Hidtil uden held. Kommende økonomiske stramninger kan måske få os til at tænke mere rationelt også i den sag.

Samrådet lettere modificeret

Den modererede ændring af vore vedtægter ved sidste landsmøde banede samtidig vejen for en fornuftig justering af Samrådets aftalegrundlag. Med den nu klare ansvarsfordeling for overordnede mindretalsanliggender, hvor SSW og SSF sammen med Skoleforeningen løser opgaver til fælles bedste, har mindretallet fundet ro til igen at løfte i flok.

Det nødvendige samarbejde har fundet en form, der for tiden står sin prøve både i forhold til Danmark, der kræver åbenhed og ansvarlighed i forhold til de danske bevillinger, men især over for den ændrede mindretalspolitik, der kendetegner den slesvig-holstenske regering. Formelt er ændringerne i Samråds-aftalen få. Samrådet har igen et formandskab, hvor formanden vælges for to år ad gangen. Sekretariatsfunktionen har adresse på Flensborghus, og medlemmer af Samrådet kan ikke være repræsenteret i flere organisationsbestyrelser.

Vedtagelsen af den nye samarbejdsaftale har imidlertid styrket viljen til et fremadrettet og mere tillidsfuldt samarbejde for mindretallets ve og vel. Denne genopdagede samarbejdsvilje har været en uvurderlig hjælp i kampen mod den slesvig-holstenske landsregerings diskrimineringsplaner overfor mindretallets skolevæsen. Ingen i Samrådet har været i tvivl om, at her gjaldt det om at kæmpe for alt, hvad vi har kært.

Jeg er sikker på, at enigheden også kan bære, når vi igen kan koncentrere os om udformningen af den sydslesvigske hverdag.

Mediestrategier for mindretallet - også i samarbejde med Grænseforeningen

Den danske Rigsrevisions kritiske fokus på Sydslesvigbevillingen, der resulterede i en Sydslesviglov, der også indebærer økonomisk støtte til oplysningsarbejde om Sydslesvig enten i samarbejde med Grænseforeningen eller f.eks. oplysningsforbund, blev et vigtigt omdrejningspunkt for sidste års folketingsstur, hvor Grænseforeningen præsenterede sin nye profil som folkeoplysende forening. Grænseforeningens reviderede selvforståelse indebærer bl.a., at man går fra en indsamlingsorienteret støtteforening for mindretallet til en folkeoplysende aktør i Danmark.

Det betyder bl.a. farvel til lotteri og indsamlinger og goddag til ansøgning om statsmidler under den nye Sydslesviglov til oplysning om grænselandet og det danske mindretal. Grænseforeningen åbner samtidig op for et mere generelt mindretalsengagement via FUEV og med et større integrationsprojekt med mindretalsambassadører i front.

Grænseforeningen vil vedtægtsbestemt og ganske naturligt fortsat være den store danske folkelige forening for samvirket mellem danske nord og syd for grænsen; men altså nu målrettet folkeoplysende. Og nyt for os: også andre folkelige foreninger og folkeoplysningsforbund kan fremover søge støtte for oplysende projekter, der skal synliggøre det danske mindretal for det offentlige Danmark. Alt sammen initiativer, der på sigt kan styrke sammenholdet mellem Danmark og Sydslesvig.

Nye veje for Sydslesvig-formidlingen

I den sammenhæng er Sydslesvig og SSF udfordret. Vi må bidrage til at finde aktuelle berøringsflader mellem vores hverdag og Danmark, og finde nyttige samarbejdsprojekter, der ikke kun bygger på historiske forpligtelser, men i stedet byder på en merværdi for det danske samfund.

Vi bør udvikle konferencetemaer, besøgsprogrammer og nye forenings- og kommunevenskabsforbindelser, der både omfatter nærkontakt med mindretalslivet, men også gør brug af vores særlige adgang til at formidle kontakten til grænselandets tyske verden. Mindretallet som bro og formidler til et godt naboskab. I den sag kan vi ikke kun vente på, at andre skal tage initiativet. Vi må tage skeen i egen hånd og sammen med Sydslesvigs øvrige organisationer finde en moderne form for formidling af vores mindretalsliv.

Vil vi på lystavlen hos de nye generationer i Danmark, kræver det en stor egenindsats. Samrådets medieudvalg har bl.a. foreslået en tæt kontakt mellem organisationernes pressemedarbejdere, og på sigt ansættelse af en uafhængig journalist for mediestrategier.

Sydslesvigloven og Sydslesvigudvalget

Sydslesvigloven, der blev enstemmigt vedtaget af folketinget, lovfæster tilskudsordningerne for det danske mindretal i Sydslesvig. Lovens formål er at støtte aktiviteter til gavn for det danske mindretal i Sydslesvig. For at sikre forbindelsen mellem Folketinget og de sydslesvigske organisationer, nedsattes et Sydslesvigudvalg.

SSF ser loven som en styrkelse af båndene mellem Danmark og Sydslesvig, og desuden sikrer den stabilitet for vores arbejde. Der er grund til at takke Folketinget og Sydslesvigudvalget for dette fremadrettede initiativ til gavn for samarbejdet mellem Danmark og Sydslesvig. Endnu engang har Danmark bekræftet kontrakten fra 1920 – vi er ikke glemt!

Den tyske forbindelse

SSF har sammen med SSW og Skoleforeningen dyrket den tyske forbindelse intensivt i årets løb.

Som borgere i Forbundsrepublikken og som anerkendt mindretal gælder det om at være synlig og selvbevidst, når statsborgerlige rettigheder skal gøres gældende overfor flertalsbefolkningen. Denne opfattelse deler vi med de tre andre anerkendte nationale mindretal i Tyskland: friserne, sinti roma og sorberne. Der er et fortrinligt samarbejde i vores fælles mindretalsråd, hvor arbejdet og møderne får kompetent støtte af mindretalssekretæren Thede Boysen.

Også den parlamentariske arbejdskreds i samarbejde med indenrigsudvalget i Forbundsdagen fungerer tilfredsstillende, mens den aktive støtte for mindretallenes særlige behov og til tider krævede positive særbehandling savnes hos vore mindretalsrådgivere. Senest blev det bekræftet ved det årlige kontaktudvalgsmøde i Berlin, hvor SSW og SSF mødte slesvig-holstenske forbundsdagsmedlemmer, for sammen med dem og mindretalsrådgiverne for Slesvig-Holsten og Forbundsrepublikken at finde en løsning på den aktuelle konflikt mellem Skoleforeningen og landsregeringen i Kiel vedr. elevtilskudsprocenten.

Kontaktudvalget blev oprettet, efter at SSW ikke mere var repræsenteret parlamentarisk på forbundsplan, og skal naturligvis tjene til at bære politiske uhensigtsmæssigheder for mindretallet ind i et forum, der kan mægle og finde fornuftige løsninger. Trods ofte manglende deltagelse og interesse fra forbundsdagsmedlemmer, lykkes det som regel at finde løsninger eller kompromiser.

Her er det så mindretalsrådgiverne som regel træder i karakter som talsmænd også for mindretalsinteresser. Den funktion udeblev totalt ved årets krisemøde vedr. skolebesparelserne, vore 'ombudsmænd' var nærmest fraværende. Derimod var for en gangs skyld alle partier repræsenteret ved mødet, der havde besparelserne overfor Skoleforeningen som eneste dagsordenpunkt. Og mens de to regeringsbærende parlamentarikere mestendels optrådte som regeringens talsmænd, var de tre oppositionspolitikere for ligestillingspolitikken. Vi mindede dem om, at deres standpunkt også må gælde for fremtiden, hvis de får regeringsansvar; og at også deres lokale politiske repræsentanter må gå ind for ligestilling, når det gælder de frivillige offentlige ydelser.

Landdagspræsidenten og mindretallene

Mere lyttende og ombudsmandsagtigt har derimod landdagspræsidenten for Landdagen i Kiel, Torsten Geerds ageret overfor mindretallene i Slesvig-Holsten. For at øge kendskabet til og forståelsen for grænselandets mindretal nord og syd for grænsen, inviterede

landdagspræsidenten til en parlamentarisk aften i Landdagen i Kiel. Et velment og informativt arrangement, der dog især blev overværet af allerede mindretalsbevidste parlamentarikere; mens det afgørende gros, der kunne have brug for viden og indsigt, glimrede ved deres fravær. Men initiativet var velment og bør roses.

Den gode vilje til et ligeberettiget samliv

Som taler i parlamentet denne aften for det danske mindretal – og i øvrigt i fuld overensstemmelse med det tyske mindretals grundholdninger – konstaterede formanden for Samrådet og SSF, at det villedte og gode samarbejde mellem befolkningsgrupperne i grænselandet ene og alene beror på den gode vilje til samarbejde for et ligeberettiget samliv. Slesvig-Holstens fortsatte anerkendelse som foregangsland for en afbalanceret mindretalspolitik beror ene og alene på, at landet fortsat tilstræber ligestilling mellem borgerne i landet, og at venskabet mellem Danmark og Tyskland fastholdes og udbygges.

I den sammenhæng priste jeg os lykkelige for, at vi havde valgt vejen til politisk participation – politisk deltagelse – via et eget parti. Vore SSW repræsentanter i alle politiske sammenhænge sikrer os den nødvendige stemme for ligeværd og lighet.

Landets forfatning forudser beskyttelse og økonomisk støtte

Jeg sluttede mit indlæg med, at kun hvis de forhåndenværende fortsatte mangler i ligestillingen mellem flertal og mindretal ophæves – kun hvis landets forfatning, der sikrer mindretallene beskyttelse og økonomisk støtte følges; kun da kan Slesvig-Holsten fastholde sin ønskede position som foregangsland i mindretalspolitikken – og derved sammen med Danmark være mindretalspolitiske vejvisere i Europa.

Og som et sidste ord med på vejen for den fremtidige udvikling: Ligestilling er den ubetingede vejviser for et frugtbart og samdrægtigt samliv mellem flertal og mindretal i dette land.

Den onde vilje. Fravalg af mindretalspolitikken

Kort før vore årsmøder blev visionen om det fortsatte med hinanden og for hinanden som bekendt eftertrykkeligt fejlet af banen af regeringen i Kiel. De fremadrettede målsætninger fra den parlamentariske aften var 'sne, der faldt i fjor', og ministerpræsidenten, der har mindretallene som sin særlige forpligtelse med mindretalsrådgiver og hele baduljen, og som glimrede ved sit fravær ved den parlamentariske aften, trådte i karakter med sine diskriminerende spareforslag overfor det danske mindretals skolevæsen.

Borte var den gode vilje – tilbage stod den onde vilje – der ikke kun entydigt tegner en katastrofe for landet Slesvig-Holstens selvberømmede mindretalspolitik, men som også mentalt viser, at mindretalspolitikken ikke er en hjertesag for regeringen.

Når man mindretalsfjendsk henviser til at assimilere sig, hvis man ønsker ligestilling; så er bunden nået. Der skal mere end en undskyldning til, før vi kan fortsætte vejen sammen i grænselandet, det kræver et systemskifte og en indgående læring og oplysning overfor den mindretalsfjerne del af parlamentet.

Allerede ved fejringen af Bonn-København erklæringernes jubilæum i 2005 i Sønderborg, takkede formanden for det tyske mindretal den danske regering for en hensyntagende mindretalspolitik; jeg selv sluttede min tale med ordene, at vi også gerne ville takke den slesvig-holstenske regering, når den fulgte en tilsvarende kurs. Takken får vente endnu en stund.

15.000 demonstrerer imod diskriminering. 50.000 underskrifter i samme sag

Læringen og oplysningen er begyndt. Samrådet har i enighed og aktivt støttet Skoleforeningen i sine aktioner mod diskrimineringen fra Kiel. 15.000 engagerede forældre,

bedsteforældre, skolesøgende og sympatisører har ved demonstrationer fordømt regeringens særbesparelser for mindretallet.

Og over 50.000 protestunderskrifter i samme sag er blevet overrakt landdagspræsident Torsten Geerds i Kiel. Både demonstrationerne og underskriftsindsamlingerne viste, at brede kredse i flertalsbefolkningen støtter kravet om ligestilling uanset partitilhørsforhold. Også Europarådets ekspertkomité vedr. overholdelse af sprogpagten for nationale mindretal er orienteret om sagen; deres umiddelbare reaktion efter et orienterende møde med det danske mindretal var stor bekymring.

Vi har Danmark med os

Lægger vi dertil Danmarks massive støtte og solidaritetserklæringer fra andre mindretal og tyske naboer, så bør det stå klart for regeringen i Kiel, at opgivelsen af en fair mindretalspolitik klart fører til isolation af Slesvig-Holsten og nedsmeltning af de ønskede gode relationer mellem naboerne Tyskland og Danmark.

Region Syddanmark med Carl Holst i spidsen har sendt klare signaler til samarbejdspartneren, mens vort eget Sydslesvigudvalg med Kim Andersen i spidsen har båret problemstillingen ind i Folketinget og bevæget både Undervisnings-, Udenrigs- og Statsministeriet. Det danske mindretal har fået en formidabel opbakning, der på sigt bør få regeringen i Kiel til at besinde sig og finde tilbage til viljen for et anstændigt samliv mellem borgerne i landet. Sker det ikke, vil klimaforandringen i mindretalsspørgsmål få langvarige konsekvenser for grænselandet, regionssamarbejdet og den dansk-tyske forbindelse.

Endnu er der tid til besindelse. Lad os håbe, at fornuften og respekten for landets kulturelle mangfoldighed revitaliseres i Kiel. For, som vi har sagt hele tiden: Vi er parat til at spare på lige fod og ligeværdigt med vore tyske medborgere - hverken mere eller mindre! Og vi ønsker at fastholde det frugtbare med hinanden og for hinanden.

Den danske forbindelse

Det danske Sydslesvig har fortsat mange livsvigtige bånd til både det folkelige og officielle Danmark. Vi er fortsat med i den danske familie. At være del af et mindretal er ikke et midlertidigt fællesskab; det er varigt! Og for at trives, skal det plejes og vedligeholdes.

For os er det derfor en lykke, at vi som nationalt mindretal samtidig er del af en større fortælling og et større sammenhold: den danske familie.

Det er derfor af stor betydning, når Danmarks statsoverhoved Dronning Margrethe i sin nytårshilsen til rigsfællesskabet og det danske folk inddrager Sydslesvig; og det er en tillidserklæring til det danske Sydslesvig, når Danmarks folkevalgte forsamling vedtager en Sydslesviglov, der skal synliggøre og sikre de årlige store tilskud til varetagelse af dansk sprog og kultur i vores verden.

Med ordene: retsind, lovsind, frisind og storsind blev den nye pagt mellem Sydslesvig og Danmark besejlet. Og som en understregning af det villedede sammenhold mellem mindretallet og Danmark, modtog vi Dronningens nytårshilsen som endnu et håndslag hen over grænsen til "de danske i Sydslesvig. De har boet og levet på den samme egn i mange, mange generationer. Der har de hjemme, de er loyale og respekterede borgere i landet, men samtidig er de trofaste mod Danmark. Dem vil vi ikke glemme..."

Gaven til Danmarks Dronning

Samrådet gav smykkekunstneren Hanne Bay Lührssen i opdrag at smede en passende gave til vores Dronning i anledning af Majestæten 70 års fødselsdag. Smykkekunstneren skabte en halskæde i guld og sølv, hvis mange led var sammensatte M'er – symboliserende M for Majestæt – M for Margrethe – M for også Margrethe I – og sidst, men ikke mindst var smykkets lukke et S – S for sammenhold med Sydslesvig og omvendt.

Sammenhold mellem Sydslesvig og Danmark, det har året vist os gang på gang. Dette sammenhold vil også være nerven i de kommende års arbejde. S for sammenhold i mindretallet og SSF, fordi vi netop nu må kæmpe for alt, hvad vi har kært.

Dieter Paul Küssner